

Sisällys

Johdanto	9
Juhanin tarina	10
Mikä vei Juhanin terveyden?	11
Mikä vei Juhanin toimintakyvyn?.....	12
Mikä Juhanin raihnastumisessa maksaa?	13
Mitä Juhanin raihnaisuus maksaa hänelle itselleen?	16
Miksi raihnaisuuden kustannuksilla on väliä?	19
Kirjan tavoite	21
1 Mistä puhumme, kun puhumme sotesta?	23
Raihnaisuus ja hoivapalvelut	24
Lyhyt katsaus nykyiseen sote-järjestelmään	28
Sosiaalihuollosta	31
Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)	31
Sosiaalihuoltoa koskevat tärkeimmät erityislait.....	32
Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326	34
Yhteenvedo.....	35
2 Mitä hoivapalvelut tarkalleen ottaen ovat?	37
Tietolähteet	37
Ikääntyneiden hoivapalvelut	37
Vammaisten palvelut.....	47
Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden hoivapalvelut	51
Sote-palvelut, joita en luokittele hoivapalveluiksi.....	57
Yhteenvedo.....	59
3 Hoivapalvelujen menokehitys vuosina 2000–2017	63
Yhteenvedo hoivapalvelujen menokehityksestä vuosina 2000–2017	67
Miksi hoivapalvelujen menot ovat nousseet niin nopeasti?	68
Suurimmat menojen nousut	69
Laskeneet menot.....	72
Kustannuspaikat, joilla on kahdensuuntaista kehitystä	76
Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden hoivapalvelut	81
Yhteenvedo hoivapalvelujen kustannusten noususta	83

4 Mekanismit hoivapalvelujen menojen nousun

taustalla	84
Ikääntyneen väestön määrän voimakas kasvu	85
Ikääntymisen vaikutus hoivapalvelujen menoihin vuosina 2000–2017	86
Vammaisten ikääntymisestä	89
Ikääntyneiden palvelujen rakennemuutos.....	90
Vuoden 2009 vammaispalvelulain uudistus	94
Vammaisten palveluiden rakennemuutos.....	97
Vammaisten palvelurakennemuutoksen vaikutus menoihin	99
Kuinka huomioida vammaispalvelujen asiakasmäärän nousu vuosina 2000–2008?	99
Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden hoivapalvelujen menojen kasvun mekanismit.....	101
Näkykö raihnaisuuden lisääntyminen vuosina 2000–2017? ..	103
Kuinka ikääntyneiden toimintakyvyn muutoksen vaikutusta hoivapalvelujenmenoihin voidaan arvioida?.....	104
Muutokset hoivapalvelujen tuottavuudessa.....	106
Miksi hoivapalveluiden tuottavuus on kehittynyt heikosti?	108
Kuntien peruspalvelujen yleinen kustannuskehitys	109
Yhteenveto eri mekanismien vaikutuksesta hoivamenojen nousuun.....	111

5 Kuinka suuria hoivapalvelujen menoja julkinen

talous kestää?	113
Ministeriöiden kanta.....	113
Miltä hoivapalvelujen menojen kasvu näyttää vuosille 2018– 2030?	114
Miksi ministeriöiden arvio perusurasta näyttää matalalta?	117
Hoivapalvelujen menojen taustamekanismien kehitys vuosille 2018–2030	118
Kurkistus vuoteen 2035	121
Ristiriitaisia signaaleja yli 85-vuotiaiden toimintakyvystä.....	122
Kuntien peruspalvelujen hintaindeksin kehitys.....	126
Vammaispalvelulain seuraava uudistus.....	128
Yhteenveto.....	129

6 Taustamekanismit, joihin voidaan soten keinon

vaikuttaa	130
Ikääntyneiden palvelurakennemuutos	130
Palvelurakennemuutos muuttaa palveluiden suhteellisia yksikköhintoja	132
Vammaisten palvelurakennemuutos	136

Onko kuvattu vammaisten palvelujen rakenne vuodelle 2030 riittävän kunnianhimoinen?	138
Hoivapalvelujen tuottavuuden kehitys	139
Näkymät hoivapalvelujen tuottavuuden kehitykseen.....	141
Yhteenveto.....	144
7 Vähemmän raihnaisuutta ja lisää toimintakykyä.....	145
Hyvän toimintakyvyn omaavat eivät tarvitse hoivapalveluita	146
Suomalaisten toimintakyvyn parantaminen	148
Hoivapalveluihin tarvitaan miljardi lisää rahaa	166
8 Juhanin uusi tarina	169
Mitä Juhanin sairastuminen maksaa yhteiskunnalle.....	173
Mitä Juhanin sairastuminen maksaa hänelle itselleen	175
Tarinoiden kustannusvertailu.....	175
Viitteet	178
Liite 1.....	179
Hoivapalvelujen kehitys kustannuspaikkojen mukaan vuosina 2000–2017	179
Liite 2.....	183
Yli 65-vuotiaiden hoivapalvelujen menot ikäryhmittäin.....	183